

3.2.2020

Asia: HE 101/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetun lain kumoamisesta, ampuma-aselain muuttamisesta, ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä ampumaratalain 2 §:n muuttamisesta

Asealan Elinkeinonharjoittajat ry. kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Sähköisen asioinnin käyttöönotto edellyttää poliisin asetietojärjestelmän uudistusta. On käynyt selväksi, ettei poliisin asetietojärjestelmä ole käyttöönotettavissa 1.6.2020 mennessä, joten siirtymäaikaa sähköisen asioinnin säännösten osalta on välttämätöntä muuttaa vastaamaan asetietojärjestelmämuutosten arvioitua valmistumisaikaa, joka tämän hetkisen tiedon mukaan olisi vuonna 2024.

Ymmärrämme että direktiivi velvoittaa, sillä: ”direktiivin 4 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden alueelle sijoittautuneet asekauppiaat ja -välittäjät ilmoittavat ampuma-aseita ja olennaisia osia koskevista liiketoimista ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, että asekauppiaille ja -välittäjillä on tietoliikenneyhteys kyseisiin viranomaisiin tällaisten ilmoitusten tekemistä varten ja että tietojen arkistointijärjestelmät saatetaan ajan tasalle välittömästi sen jälkeen, kun tällaisista liiketoimista on saatu tieto.”

Asealan Elinkeinonharjoittajat ry:n jäsenyrytykset ovat Suomalaisia maahantuontia- ja valmistusta harjoittavia yrityksiä, joilla jokaisella on omanlaisensa järjestelmät ja taloushallinnon ohjelmat, joista määrämuotoisen excel-tiedoston saamme ajettua ja tarvittaessa toimitettua viranomaisille. Jos tietoliikenneyhteys (johon direktiivissä viitataan) on vaikka suojattu sähköposti, niin tietoliikenneyhteyskin on olemassa. Mutta arkistointijärjestelmien saattaminen ajan tasalle välittömästi sen jälkeen, kun viranomainen on tällaisesta liiketoimista saanut tiedon, ei nykyisillä resursseilla ja manuaalisia järjestelmiä käyttäen tule onnistumaan. Lisäksi pelkona on, että tiedon jako eri kaupunkien ja poliisilaitosten välillä ei ole aukotonta johtuen eri paikkakuntien viranomaisten erilaisista käytännöistä taltioida tietoa. Lisäksi tietojen ei-sähköinen taltiointi, osittainen tai täydellinen, tarkoittaa sitä ettei saatua tietoa voida käyttää toivotulla tavalla, jos ollenkaan.

Tosi asia on se, että tietomäärä, jonka toimittamista direktiivi edellyttää on niin valtava, ettei sen taltioiminen manuaalisesti tule mitenkään onnistumaan ilman viranomaisille suunnattavia valtavia lisäresursseja. Käytännössä jo lähtötilanne 1.6.2020 tarkoittaa vähintään 200000 kirjausta, sillä maassamme on 300-400 asealanelinkeinonharjoittajaa ja näillä varastossaan keskimäärin 300 asetta/liike ja lisäksi Sako Oy valmistaa yli 100000 asetta vuodessa. Näiden alkukirjausten lisäksi tulee päivittäin valtava määrä uusia kirjauksia maahantuoduista ja valmistetuista, maahantuojilta ja valmistajalta

vähittäisliikkeille myydyistä aseista sekä vähittäisliikkeistä loppukäyttäjille myydyistä aseista. Vuositasolla puhutaan kymmenistä ja taas kymmenistä tuhansista kirjauksista. Asealan Elinkeinonharjoittajat ry. näkee että 25§:lle tulee ehdottomasti säätää uusi siirtymäaika ja sen noudattamista ei tule velvoittaa ennen kuin aukoton sähköinen asetietojärjestelmä on olemassa. Osittainen tietojen tallentaminen manuaalisesti olisi virhe ja tulisi näillä tiedoilla aiheuttamaan vain sekaannusta asetietojärjestelmän tietoihin ja täysin turhaa työtä kaikille osapuolille, joita tämä velvoittaa.

Fakta on se, että meillä täällä Suomessa nämä tiedot ovat olemassa ja viranomaisen saa aukottomat tiedot haluamistaan aseista näin halutessaan. Valmistetut ja maahantuodut aseet ja aseiden olennaiset osat löytyvät valmistajien ja maahantuoijien asekirjanpidoista. Valmistajilta ja maahantuoijilta eteenpäin myydyt aseet ja niiden olennaiset osat ja niitä koskevat kirjat löytyvät edelleen valmistajien ja maahantuoijien kirjanpidoista. Jos ostava taho on vähittäisliike, tulee kirjaus ostetusta aseesta tai aseiden olennaisesta osasta vähittäisliikkeen asekirjanpitoon, kunnes se sieltä myydään yksityishenkilölle poliisin myöntämää aselupaa vastaan. Yksityishenkilö käy aseiden tai luvanvaraisen osan esittämässä määrääjän puitteissa poliisille.

Olipa tämä ketju juuri kuvatuksi kaltainen tai jotain muuta on kirjausten ketju jo nyt täysin aukoton. Vain viranomaisten resurssien valtava puute ja sähköisen asetietojärjestelmän puuttuminen estää tämän ketjun aukottoman ja toimivan, oikea-aikaisen seurannan. Mutta kaikki maahantuotuihin ja valmistettuihin aseisiin liittyvä tieto on esim. muutamalla puhelinsoitolla viranomaisten käytettävissä, joten tämä aukoton seurantajärjestelmä on meillä Suomessa jo olemassa. Toivomme ettei asian kanssa hätäillä ja tehdä huonoja ratkaisuja, jotka kuormittavat kaikkia osapuolia tarpeettomasti. Hyvällä omalla tunnolla voidaan EU:n suuntaan todeta, että aukoton seuranta on meillä Suomessa jo olemassa ja sitä tullaan vielä entisestään parantamaan, kunhan vaativa sähköisen asioinnin järjestelmä kaikilta osiltaan saadaan otettua käyttöön.

Asealan Elinkeinonharjoittajat ry. esittää jälleen kerran toiveen siitä, että asiantuntemustamme käytettäisiin hyväksi näissä aliamme koskevissa lainsäädäntöhankkeissa, sillä käytännön tieto ja taito sekä alan tuntemus tulisi ottaa vahvemmin huomioon asealaa koskevassa lainsäädäntötyössä. Oikeusturvankin kannalta tämä olisi tärkeää.

Asealan Elinkeinonharjoittajat ry:n puolesta,
Nina Holmberg
AAE ry. sihteeri